

HETILAP.

A zentai járás és környékének közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Schwarz Sándor könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetések és hirdetések is küldendők.

Kéziratok nem adóznak vissza.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Egyes szám ára 5 kr.

Előfizetési díj:

Egész évre 2 frt. — Félévre 1 frt.

Hirdetési díjak: Egész oldal 16 — Fél oldal 8-50 Nagyd oldal 4-50. — Bélyeg díj minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttér petit sora 10 kr.

1889. június 13.

Mit Zenta város minden rendű és rangu közönsége ha nem is lázas izgatottsággal, de legalább a női kíváncsiság türelmetlenségével várva, lesett: azt meghozta június 13. Értjük a legelőször itt, e napon, hivatalos formák között, ünnepies színben megérkezett vasuti gőzmozdonyt. Ilyesmii itt Zentán esemény-számba megy. Nemcsak azért, mert a vasut néhány év alatt a város külső arculatát egészen megváltoztatja — mint azt az optimisták hiszik; nemcsak azért, mert a kezdet nélküli és véget nem ígérő téli ostromzár végre valahára — bár nagy áldozatok árán — át van törve: hanem legkivált azért, mert társadalmi életünkben egy sokkal, mindennel biztató jobb jövő előpostáját látjuk a gőzmozdonyban.

E föltevésünkben megerősít bennünket a gőzmozdony berobogását követő, igazi „társas” lakoma (ha jobban tetszik: banquet) és a figyelmes szemlélőt ott kellemesen meglepő hangulat, melynek színt az érzelmek nemessége, a gondolatok tartalék nélküli őszintesége, a kicsinyességeken felül emelkedő, az elintézeteket elsimitani főrekvő jó akarat adott.

Vagy tán felült volna jóhiszeműségünk a formának, a látszatnak?

Elveszlenők hitünket az emberekben, el az emberiségben, ha mind az, amit ott láttunk, halottunk, csak egymásnak félrevezetésére, bolondítására, a cselekvés titkos rugóinak minél diplomatikusabb elrejtésére, naiv lelkek olesó mulattatására szánt, sok elmeállal keresztülvitt komédiásdi játék lett volna.

Akkor igaza van Talleyrand Perigordnak, hogy a nyelv csak arra való, hogy minél jobban elrejtessük vele gondolatainkat.

De nem. Városunk közéletének vezetői közül ily bünös játékot a gondolatokkal és érzelmekkel nem tesszünk, nem tehetünk föl.

Tegyük fel a legjobbat. Örüljünk és teljes elismeréssel adózzunk, mikor halljuk, hogy a függetlenségi párt-kör elnöke ékes szavakban köszönti fel a m. közlekedésügy e. i. ministerét; midőn egy telivér kormány-párti vezérférfi Majoros Istvánról, a város egykori szélső baloldali, igen népszerű képviselőjéről, mint a zentai vasut eszméjének első megpendítőjéről földre nem ismerhető melegséggel emlékezik meg; s

midőn mindezekre Zenta, a fiai pártállását s az ebből szükségképen folyó pártküzdelmeket feledő összes Zenta riadalmas éljenekben adja meg a választ.

Valóban szép, isteneknek tetsző látvány ez.

E látvány hatása alatt mintegy belső kényszertől hajtva tolaokodnak tollunkra bizonyos gondolatok, melyeknek közlésében sem neutralis pártállásunk nem feszélyez, sem azok közlésétől titkos érdek vissza nem tart.

Aki a zentai pártélet hullámozó természetét ismeri, az tudja, hogy aki ma győztes, holnap legyőzött és megfordítva. S ha a győztes győzelme mámorában hatalmi állása összes kínálkozó eszközeit kiméletlenül használja: szerepcsere alkalmával busásan részesül a provocált viszonzás nem épen kellemes áldásaiban. S viszont ha a legyőzött fél még meglevő fegyvereit gyáván elhanyagolja s apathikus nem-törődomséggel duzzogva visszavonul a közügyekben való részvétel köteles munkájától: akkor nem érdemi meg, hogy számbavehető, nemes ellenfélnek tekintessék se ma, se holnap. Mert ellenfélnek kell lenni; ez a magyar alkotmányos életnek szükséges feltétele. De más kérdés

TÁRCZA.

Katholikus költők.

(Mutatvány egy éppen most megjelent műből.)*

(Vége)

Garay János Szent Lászlója eposnak van írva, de csak verses elbeszélés; öcsese Garay Alajos Bethuliai hölgye című vallásos eposza nem vált nagyon népszerűvé, de a vallásos elbeszélő költészet nem közönséges művel gyarapodott benne.

Kuthen (Barina Vendel) jóízű vasárnapi verselő. kinek néhány igen hangulatos vallásos éneke is van, Petőfi iskolájához csatlakozott teljes lélekkel. Legsikerültebb legendája a „Szent szűz képe” s „Jézus névünnepe” című költeménye, melyet Renan ellen írt.

* Katholikus költők cím alatt egy irodalomtörténeti anthologia jelent meg Dr. Körösy Lászlótól Buzárovits Gusztáv ismert esztergomi kiadónál, kit O Szentsege XIII. Leo pápa csak nem régiben becses emlékekkel tüntetett ki par exzellenzeze katholikus irodalmi kiadványaiért. A nagyérdékű s irodalomtörténeti becsű mű, több mint ötven katholikus magyar költő irodalmi pályáját ismereteli eletrajzokban s költészetüket jellemző gondosan kiismertelt mutatványokban. Az épp oly tanulságos, mint gyönyörködtető új könyv Sujánszky Antal esztergomi praelatus kanonoknak, főegyházmezei könyvbíródnak a kath. költők Nesztorának van ajánlva. Öszintén ajánljuk mi is minden kath. családi kör számára. A fonyesen kiállított, huszonnév iv terjedelmű fűzött példány ára 2 forint, a díszes vázokötésű 3 frt. Az előfizetések vagy jeleuzkezesek a kiadóság címére intézendők. A szerk.

Mindszenti Gedeon sikereitől felbuzdítva, több egyházi költő kezdte a vallásos költészetet művelni.

Egész iskola keletkezett, mely a vallásos lyrát szorgalmas műveléssel oda fejlesztette, hogy vallásos költészetünk virágzásának új korszakot teremtet.

Részint a Mindszenti Gedeon által teremtett iskolához, részint önálló irányhoz tartoznak az újabb magyar vallásos költészet kiválóbb művelői közül még Czuczor Gergely, Egyed Antal, Lázár Miklós, Kemenes Ferencz, Szverényi József, Szabó Imre, Kovács Márk, Benőfi Soma, Talabér János, Csajághy Sándor, a szűz Maria- és Jézus szentséges Szívének kifogyhatatlan ihletű dalmoka Rosty Kálmán, a nemes egyszerűségű Szűk József, a fekölt Paly Ede, a nagy elődök nyomdokába lépő Kisfaludy Árpád, a zsoltárok hű átírója Kálmán Károly, a Dante fordításával szerencsésen megküzdő Csicsáki Imre; a kebel égi vágyait és szent érzelmeit oly édesen, oly elragadóan zengő Kalocsai Alan. Mindannyian egyházi férfiak s a század felvirágoztatott vallasköltészetének érdemes bajnokai.

A világitó katholikus költők közül vallásos költészetünket Garay Jánoson kívül néhány igen becses alkotással gyarapította Vörösmarty Mihály, a korán elhunyt Lakner Sándor és újabbán Várady Antal, Reviczky Gyula és Rudnyánszky Gyula.

Egyházi énekes gyűjteményeket Fejér György kanonok, Fekete Ferencz, Guzmics Izidor, Kókai Benedek, Egyed Antal, Röder Alajos, Bodnár József, Faigel Pál, Benedek József, Kovács Márk, Zivornik János, Zihovics Ferencz, Fojtényi Cassian, Nagy

Marton, Kadas Rudolf, Blasskó Mátyás, Fedák Orbán, Bozóki Mihály, Nagy Károly és Radimeczky János adtak ki; de ezeken kívül számos verses énekes gyűjtemény is megjelent, mely inkább az imakönyv-irodalom keretébe tartozik. A legérdekesebb egyházi énekes gyűjtemény kétségtelenül Fejér György nagyváradi kanonoké, Guzmics Izidor és Fojtényi Cassian beneczeiséké, a kik gyűjteményeiket eredeti egyházi énekekkel is gyarapították s kiknek szent énekeit most is halljuk templomainkban a nép s az ifjuság ajkáról.

Bogisich Mihály prépost a régi és újabb magyar nyelv- és zeneemlékekből számos vallásos éneket fejtett meg, melyeket összegyűjtve „Őseink buzgósága” cím alatt 1888-ban adott ki. A becses gyűjtemény százhatvan régi dallamot elevenít fel s nagyrészt Kisdi Benedek, (1651) Szegedi Ferencz, (1674) Szelepesényi és Kovács Márk (1849) gyűjteményes énekeskönyveiből meríti az anyagot. A százhatvan régi dallam közül a hitújítás előtti korra huszonnégy ének esik. Bogisich Mihály célja volt, „a magyar kath. templomi énekek új lendületet adni vagyis a régi írott és nyomtatott könyvek sárguló lapjain szunnyadozó énekeket új életre ébreszteni.” Nagy tudományos készlettel s még több lelkesedéssel fogott Bogisich a munkához, legszebb jutalmául faradozásai sikerét megérte: a történeti becsű régi magyar egyházi énekek iránt való érzék kifejlődött s az ősi magyar szent hangzatok megint az áhitat szárnyaira keltek.

A legújabb kath. költők közül a vallásos költészetet legszebb sikerrel művelik Várady Antal, Reviczky Gyula, Rudnyánszky Gyula

az, hogyha ellenfelek vagyunk, azért ellenségeknek kell-e lennünk. — Ellenségek egymással szemben elvek harcára képtelenek; míg az ellenfelek nemes versenye, örök összemérése a közügyek vívóiskolájában erőket edz, eszméket tisztáz, megoldhatatlanoknak látszó kérdéseket old meg javára a városnak, hasznára a közügynek, elősegítésére a rokon-elemek társulásának nagy és nemes czélok kiviteléhez.

Mindenki szereti e várost, mindenki kész istenadta testi és lelki erőit értékesíteni e város külső és belső fejlesztésére, életképességének fokozására. Ez tehát egyeseknek külön monopoliuma nem lehet. Méréjük igaz mértékkel. Ne engedjük a gyűlölséget, irigységet, aprioristikus rosszhiszeműséget itéletünkbe belekontárkodni s azonnal rájövünk, hogy nem vagyunk egymásra nézve oly feketék, mint a milyeneknek látszunk.

Vajha a közel jövő vágyainknak, reményeinknek igazat adna! Vajha az első gőzmozdony azt hozta volna meg számunkra, a mire legnagyobb szükségünk van: békét, egyetértést!...

Helyi és vidéki hírek.

— Folyó hó 13-ika forduló pontot fog jelezni Zenta város történetében. Ez azon nap, mely városunk elszigeteltségét a külvilágtól megszüntette, ezen napon kezdődik Zentára nézve az „érintkezés az emberekkel” korszaka, mely nemesak kereskedelmünkre, iparunkra és földművelésünkre, hanem közművelődésünkre is jótékony hatást fog gyakorolni. Ezen napon d. u. 6 órakor robogott be városunkba az első mozdony, melynek érkezését lakosságunk rang- és rendkülönbség nélküli ezrei várták. A zászlók- és zöld galyakkal felszített vonatot harsány éljen és a tűzőlő zenekar Rakóczy-indulója fogadta és midőn az ez alkalomra emelt diadalívnen innen megállott, a vonatról Gfrerer, a vasutépítő czég egyik jeles tagja, Hondl és több az építkezésnél működő mérnökök és hivatalnokok szálltak le. Gfrerer urhoz, városunk szeretett polgármestere, Boromisza János ur a következő szavakat intézte: „Tekintetes ur! Zenta város közönsége nagy számban jelent meg e helyen azon alkalomból, hogy építés alatt álló vasútjának bár még csak anyagszállító vonatát először berobogni lássa. E látvány kettős örömet kelt szívünkben.

Örülünk egyrészt, mert hosszú időn át nagy vajadások között, sok irányban megkritizált vasúti eszménk e vonat berobogásával megtestesítését színről-színre láthatjuk, de örülünk másrészt, mert ezen vasút kiépítését azon férfiak kezében látjuk, kik hazánkban megtelepedtek a becsületes munkának érvényt szerezni, a magyar ipart fejleszteni s akik rövid néhány év alatt e haza különböző vidékein teljesített nagyszabású vállalatoknál mindig bebizonyították, hogy becsülettel állottak helyt a kötelezettségnek. E férfiakat mi zentaiak ismerjük Grgerssen Guilbrand és fiait, Gfrerer Miklós és Vulf Emil urak személyeiben; ismerjük előnyösen, mert e városnak a hid átalakításából kifolyó szerződési kötelezettségeknek becsülettel tették eleget. Midőn tehát ez alkalommal Zenta város közönsége nevében nekem jutott a kötelesség, kinyilvánítani tek. Uraságod, mint a vállalati czég egyik tagja előtt, hogy városunk közönsége bizalommal viseltetik vasutunk kiépítését eszközölő czég iránt, azon ohajtatásunknak is kívánok kifejezést adni, hogy e vállalat, illetve a neveztem vállalkozó czég kulturánk fejlesztését emelő vasutunk teljes betegezését akként érhesse el, hogy a becsületes munkában mind önök, mind mi örömlenket találjuk. Kívánjuk, hogy önöket, valamint az építési vállalat minden egyes tagját a Mindenható sokáig éltesse!” — Polgármesterünk üdvözlét Hondl főmérnök viszonozta a vállalat nevében, éltette városunk összes lakosságát. A mozdony 14 kocsi hozott magával, melyek egyike személykupa volt, a többi részint homokkal, részint talpfakkal terhelten érkeztek. A mozdony „Nagy-Surány” nevű és következő feliratokkal volt ékesítve: „Éljen Zenta város tanácsa!” és „Éljen Zenta város polgársága.” — Emlékezetes napja lesz ez Zentának. Délután 4 órától kezdve az egész város sürgött-forgott, mindenki az állomáshelyre igyekezett. Az élénkesség oly nagy volt, hogy egész nagyvárosias képek is beilltek.

— Csikókiállítás Zentán. A „Zentai Gazdakör” f. június hó 19-én Pünkösöd másodnapján d. u. 4 órakor tartotta meg csikó-kiállítását nagyszámú közönség jelenlétében a buza-piaczieren. A kiállításra bejelentetett előlegesen 22 drb egy éves csikó, a melyek kiállításán, azok mindégyle a bírálo bizottság által alapos bírálat alá vetetvén; közülök 7 drb díjazásra méltattatott, melyek közül az első díj: 30 frt, Gyenes Károly fekete kancaza csikójának ítéltetett oda. A második díjat: 20 frtot Piszar János pej kancaza nyerte el. A harmadik díj: 15 frt. Kocsis Szürke Gergely pej esődőrenek, a negyedik díj: 12 frt, Peczarszki György sarga esődőrenek, az ötödik díj: 10 frt, Baráti Peter pej esődőrenek, a hatodik díj: 8 frt, Kadvány Orban pej kancazának és a hetedik díj: 5 frt, ugyanevak Kocsis Szürke Gergely sarga kancazának ítéltetett oda.

— Társas vacsorát rendezett városunk tanácsa f. hó 13-an az alkalomból, hogy az első mozdony megérkezését illően megünnepeljék. A nagy napnak megfelelően sikerült is az, mert társadal-

munk színe-java oly számban völt őtt képviselve, milyennel városunk még nem igen dicsekedhetett. A terítékek száma túlhaladta a 400-at és e nagy társaság párt- és rangkülönbséget levétköztetve kedélyesen mulatott, örült a kilátásban levő jobb és szebb jövőnek. Már az első fogás után megeredt a szebbnél szebb felköszöntők árja és folyt egymást követve kivilágos kiviradtig. — Elsőnek szólott Kozics István, éltette Baross közlekedésügyi minisztert; ezt követte Szabó László felköszöntője Zenta város közönségére és a népre; azután éltette Mikosevics József Majoros Istvánt, mint városunk vasutügyének első megpendítőjét; Szárits Bertalan Dubievsky m. kir. műszaki tanácsos érdemeit ecsetelte, Hondl főmérnök Zenta városát éltette. Boromisza polgármester városunkba visszatérítendő egyetértésre emelte poharát; Bergel Emil polgármesterünk áldásthozó törekvéseit emelte ki; Roth Nándor a vasutvállalatot éltette; Csuka Sándor Zenta városára üritette poharát; dr. Flesch Miksa Szőlőügyi igazságügyi minisztert és Roth Nándort éltette. Lapunk szűk tere megvonja tőlünk azon szolgálatot, melylyel t. olvasóinknak tartozunk, hogy az itt elsorolt és még következett felköszöntőket, melyek telve voltak szellemzikkákkal és felszerelve az ekesszólás minden kehékeivel, bő kivonatban adhassuk; csak azt kívánjuk, mindezen üdvös kívánatok teljesüljenek és akkor boldog lesz Zenta városa és minden lakója.

— Ellinger József nyug. közs. tanítót, f. hó 16-én tették le az örök nyugalom helyére. A boldogult 1817-ben született Szabadkán, s 1850. óta, 36 éven keresztül Zentán működött. Az elhunyt ritka jólelkű s szelid kedélyű ember volt, s nincs a városban senki, aki emlékére az őszinte részvét hangján fel ne sohajtana: Isten nyugtassa békében porait!

— Landau Lázár táncztanító, ki már évekkel ezelőtt sikeresen működött, városunkban a szünidő tartama alatt ismét tánciskolai cursust nyit és f. hó 20-án a népkerti kioszkban megkezdte tanítását. Mint az öbecsei lapban olvastuk, Landau ur kitűnő szorgalommal és teljes sikerrel fejezte be ott mult héten a cursust, úgy, hogy távozása után nemesak a kicsinyeknek, hanem még a szülőknek is legjobb emlékeket hagyott hátra.

— Gyász hír. Schambach Emil és családját nagy csapás érte. Leánykáját, kedves kis Irénkéjét, mindazoknak kedvencét, kik őt ismerték, elragadta a kérélelhetlen halál. Folyó hó 11-én költözött az égbe pajtásai közé. Temetése a nagyközönség általános részvéte mellett f. hó 12-én d. u. 5 órakor ment végbe. Az őszinte részvét, mely minden körben nyilatkozott, enyhítse a gyászoló család mély fájdalmát. A gyászjelentés, melyet a család kiadott, így hangzik: Fajdalomtól megtört szívvel jelentjük szeretett kedves leánykánknak, illetve testvérünknek, Irénkének élete 7-ik évében, rövid szenvedés után, f. hó 11-én d. e. 11 órakor történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei f. hó 12-én d. u. 5 órakor fognak a rom. kath. sírkertbe örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szent mise-áldozat f. hó 12-én reggeli 8 órakor fog a rom. kath. anyaszentegyházban az Urnak bemutatattatni. Zentán, 1889. évi június hó 11-én. Schambach Emil és neje szül. Weszeli Katalin szülei. Schambach Emil, Schambach Katicza, Schambach Gyula testvérei. A boldogultat siratják még számos rokonai és ismerői. Beke lengjen porai telett!

Várady Antal a legújabb vallásos lyrában, sőt a drámában is nem mindennapi dicsőséget arat. Vallásos költészetünk remekei közé sorolhatjuk „A strassburgi harangok”, „Regina coeli”, „Ave Maria!”, „Krisztus a tengeren” s a „Patmoszi látók” című valódi költői tehetséggel megírt költeményeit.

Rudnyánszky Gyula az ifjabb költői nemzedékből rendkívül ép formaérzékkel, szabatos nyelvel s emelkedett gondolatokkal válik ki. A nemzeti közli hang ujjabb magyar lyrának utat nyit és példát ad nemzeti tárgyak feldolgozására s új forrásként utal a vallásra, melynek fonséges tartalmából már eddig is kiváló bec-ü műveket merített.

Reviczky Gyula philosophiai természetű költészetében megható szépek azok a tisztán vallásos dalok, melyeket szemelvényeink között bemutatunk.

És itt benne vagyunk évtizedünkben, melyről még nem adhatunk teljes képet.

A vallás eszméi mind a művészetekben, mind a tudományban még mindig tért fognak hódítani.

Dante, Milton, Klopstock, Zrínyi az eposban a vallásnak, mint hatalmas költészeti tényezőnek nagy alapot vetettek.

A költészet más fajtaiban szintén otthon vannak a vallás eszméi.

Nemesak az eposzban, de a drámában és lyrában is mindig lelelkemelő, mindig üdítő hatással fog járni, ha vallásos költőnk ujjabb alkotásokkal lépnek föl.

Az építészet mai napság már nemesak díszes templonok emelésében virágzik; a szobrászat már nemesak isteneket és szenteket ábrázol; a festészet hatalmas virágzásra emelkedett ugyan a vallás

szolgálatában, de ki állítaná, hogy ezéjét tévesztette, mikor már nemesak a vallást szolgálta; a költészet a népek mythológiájából első fejlődésében szintén a vallásnak volt alávetve s vajjon hátranyára szolgált-e, hogy telemelkedett a vallás határain; a zene kezdetben az egyházi énekek kíséretére az istenek s utóbb az Isteneg magasztálására törekedett s elhanyagolt-e az által, hogy kiemelkedett a szűkebb körből?

Maga a vallás nem gátolja a tudományok és művészetek szabad fejlődését, sőt előmozdítja és megnemesíti azt.

A vallásos költészet a költészet többi testvérei között koránál is, hivatásánál is, meg tartalmánál is mindig az első helyen állott.

A nemzeti szellem minduntalan visszatér azon forrásokhoz, a melyekben életereje fekszik: vallás országához és hazafiságához, mely Szent István óta minden nagy hazai esemény létrehozója volt.

Örömmel lehet constatalni, hogy vallásos költészetünk évtizedünkben szokatlan gyarapodásnak örvend. Regibb költők jelentek meg újra, a milyenek Sujánszky és Kuthen, egész újak tűnnek föl, a milyenek Csiesáky és Kálocsay; Rudnyánszky Gyula egymá után adja ki vallásos tartalmu költői műveit s anthologiák keletkeznek egyre-másra.

A vallásos érzék legmodernebb kifejezése közelebb hozza az egrieket a földiekhez több húst és vért ad az abstract legies alakokba s bizonyos realismust olaszt a messze vezető idealismusba, szoval természetességre megfogható-sága, megérthetőségre törekszik.

Nem zárja ki ugyan a mysticismust, a legendák bűvös világát, a csodák megrendítő erejét, a tulvilág boldogító hitét s a felsőbb hatalmak uralmát, de már nem keresi annyira, mint azelőtt.

Munkácsy Mihály eseményszerű művei a vallás legfonségesebb fejezeteiből vannak meritve s világhódító erejüket mégis azon modern felfogásnak köszönhetik, hogy nem tulvilági lényeket, hanem husból és vérből való embereket vesznek mintául, a kiket mindenki megért. Az élet realismusa azonban nem lehet a modern művészetek s az új vallás-költészet jogosultságának alapföltetele. Azon mindennapi modellek, a kiket külföldi és hazai művészek ecsettel és vésővel a Golgotha alakjai gyanánt akarnak szerepeltetni, nem mindig Madonnák, Krisztusok, hanem mindennapi közönséges lények. Ki van mérve a művész és költő határa a vallásos eszme megtestesítésében.

Az idealismus és a realismus egészséges frigyétől várható a vallásos eszmék nagyhatású feldolgozása s ezzel egyetemben a vallásos költészet legmagasabb virágzása is.

A költészet sohasem hagyta el a vallást, melynek karjain erősödött s a mint a világköltészetben az évezredek és hazai irodalmunkban az évszázadok tanuságai bizonyítják, nem is fogja el hagyni soha.

— Sajtópör. Bakacsay postaszolga az „Óbecse és Vidéke” ellen sajtópört indított, az említett lapban megjelent és e lap után általunk is közölt „Elfogott postaszolga” című közlemény miatt.

— Telekkönyvhatóság Topolyán. Topolya — mint értesülünk — telekkönyvhatóságot kap.

— A zonatarifa a magyar államvasutakon. Mint a félhivatalos „Pol. Corr.”-nak Budapestről jelentik, a magyar államvasutakon a személyforgalom augusztus 1-én lép életbe az új zonatarifa, mely már teljesen ki van dolgozva. Az új tarifa szerint az ország 14 zonára lesz beosztva. A menetdíjak az első zonában lesznek: személyvonatoknál az első osztályon 50 kr., a második osztályon 40 kr., a 3-ik osztályon 20 kr.; gyorsvonatoknál az 1-ső osztályon 70 kr 2-ik osztályon 55 kr, a 3-ik osztályon 35 kr. A legtávolabbi zonában a következők lesznek a menetdíjak. Személyvonatoknál az 1-ső osztályon 8 frt, a 2-ik osztályon 6 frt 20 kr, a 3-ik osztályon 4 frt; gyorsvonatoknál az 1-ső osztályon 9 frt 60 kr, a 2-ik osztályon 7 frt, a harmadik osztályon 4 frt 80 kr.

— A Geiger-féle negyedmillió lopás bűnügyében, amely annak idején oly nagy szenzációt keltett, a vizsgálat már teljesen be van fejezve. Ez a legbonyolultabb bűnügy, amely eddigelé a szegedi törvényszéknél előfordult. Ennek az óriási bűnügynek a szökevényeit Rósa Kálmán dr. a vizsgálatnál megbízott törvényszéki bíró, csaknem egy év óta bontogatja már és a legnagyobb buzgalomra volt szüksége, hogy a monstrumbűnügy vizsgálatát ilyen aránylag rövid idő alatt befejezhesse. Ebben a bűnügyben nem kevesebb, mint 48 bűnös van érdekelve, akik többnyire kipróbált gazemberek, betörők furfangos csalók és orgazdák. A vizsgálóbíróknak nagyon sok nehézségekkel kellett megküzdenie; mert a bűnösök többnyire oly egyének, akik gyakorlatból ismerik már a bűnvádi eljárásnak minden ágát-bogát és csaknem mindnyájan azon voltak, hogy megakadályozzák vagy keseltessék a vizsgálat befejezését. A csaknem egy évig folytatott vizsgálatból semmi lényeges mozzanat sem jutott a nyilvánosság szelentyűjére és így nem csoda, ha erről az óriási bűnügyről egész legendák jártak szájról-szájra az emberek között. De nagy oka is volt a vizsgálatnak a titkolódzásra, mert néha ott is nehéz valamit kideríteni, a hol csak egy személy a bűnös, hát még ott, a hol 48 tizenhárom próbás gazemberről van szó. A 48 közül 11 hűsöl a vizsgálati fogságban. A Geiger-féle negyedmillió lopás bűnügyeinek vizsgálata közben 48 lopás, 4 közirathamisítás, 1 szándékos emberölés, 1 rablás. Ez óriási bűnhalmazat most a kir. ügyészségnél van indítványtétel végett. A végvártalás szeptemberben lesz és előreláthatólag több hetet fog igénybe venni. Érdekesnek tartjuk azt is megemlíteni, hogy ez a bűnügy több mint husz ügyvédnek ad dolgot.

— Elvi határozat iparügyben. A földművelés- és kereskedelemügyi miniszterium legutóbb hozott elvi jelentőségű iparügyi határozatában azt jelentette, hogy a marhahusmérés korlátozása iránt az ipartörvény 53. §-ában említett intézkedések csakis az érdekelt község kérésére tehetők meg s ugyancsak az illető község kérésére meg is szüntethetők.

— Megsemmisített részvények. Az értékpapirokkal bíró közönség gyakran károsodik az által, hogy nem kíséri figyelemmel azon hírlapi közléseket, amelyek a birtokukban lévő értékpapirokra vonatkoznak. Így most a kassa oderbergi vasút igazgatósága közzéteszi, hogy az 1868-iki kibocsátású 15551—15875. számú 25 darab részvényt megsemmisítette és az ezen részvények után járó osztalékokat a tartalékhoz csatolta, mert a megnevezett részvények tulajdonosa annak idején elmulasztotta a részvényeket becserelni.

— Budapest főváros vagyona. A főváros számvévsége összeállította a vagyonleltárt, mely a következő érdekes adatokat tartalmazza: a főváros tulajdonát képező épületek értéke 33.217.460 frt, a telkek, szántóföldek, erdők stb. értéke 36.875.900 frt, ingók és felszerelvények értéke 721.700 frt, kő- és más hasonló anyagok értéke 144.600 frt, actív tőkék 1.771.460 frt 93 kr., a különböző regalejogok értéke (ez még eddig a vagyonleltárban nem volt kiüntetve) 9.096.408 frt. actív követelések 2.863.692 frt 64 kr., készpénz 289.735 frt 97 1/2 kr., a főváros összes vagyona tehát 84.990.939 frt 54 1/2 kr. Ezzel szemben a teher és pedig adósság és kétséges követelések czimén 16.375.688 frt 81 kr., mely összeget levonva az előbbi főösszezből, a főváros tiszta vagyona az 1886-ik év végén 67.715.250 frt 73 1/2 kriból vll.

— Örökösüket keresnek. Egy Nagy István nevű öreg ember halt meg még a múlt év július havában Belgrádon, a honnan a konzulatus értesítése az elhunyt hagyatékával együtt Szegedre érkezett, azzal a fölkéréssel, hogy a rokonokat a rendőrség értesítse a halálesetről és a hagyatékot

szolgáltassa ki az örökösöknek; mert az elhunyt szegedi illetőségű volt a 70-es évek utólján ment le Belgrádba. Az érdekes verseny következőkből áll: Egy rendkívül nagy elzsírosodott papirbugyelláris, a melynek tartalma három darab Kossuth bankó, továbbá egy igazolvány és egy zálogcédula kilencz fényes nadrággomb, nadrág nélkül, s egy pakli kártya, amelyből a makhetes és a tökdísznö hiányzik és egy tetejétől megfosztott ezilinderkalap, végül egy felpár bőrpapucs. Az örökösök ezeket a tárgyakat Benbe biztosnál átvehetik.

— A cheque és clearingforgalom rendszeres üzése. A m.-kir.-postatakarékpénztár ügykörének a cheque és clearingforgalommal való kiegészítése mint a „Pénzügyi Utmutató” írja — már befejezett tény, a mennyiben az erre vonatkozó törvényjavaslatot a főrendiház is megszavazta és most csakis a legmagasabb szentesítés van hátra. Az új üzletág nagy átalakulásokat van hivatva előidézni a fizetési módokat terén s főleg az üzletvilág tartozik köszönettel Baross miniszternek, a ki azt kezdeményezte és megszerezte. Az üzletág be rendezésére vonatkozó munkálatok, miatt halljuk, csak őszkor fognak teljesen végrehajtatni, maga az üzlet pedig a jövő év kezdetén fog megindulni.

— A vetések állása és a gabonapiacz. Az időjárás viszonyok képezik ez idő szerint azt a — mondhatni — egyedüli tényezőt, mely a gabonapiacson az árak alakulása tekintetében befolyást gyakorol. Aszerint, amint az időjárás nálunk és a külföldön kedvez a vetések állásának vagy sem, olesóbbodik vagy drágul a buza. A múlt héten általában sok panasz volt hallható a vetések állását illetőleg. Szárazságról panaszkodnak nálunk, de különösen Oroszországban és ezek hatása alatt tényleg a buzaárak emelkedtek volt. Legtöbb már megnyugtatóbb jelentések érkeznek és ehhez képest az árjavulás csaknem ismét veszendőbe ment. Az oroszországi aratási kilátásokat nekünk nagy figyelemmel kellene kísérenünk, mert az utóbbi évek tapasztalata azt mutatja, hogy a gabonatermelés terén tulajdonképen egy versenytársunk van és ez tulajdonképen Oroszország. Az orosz buza az, amely versenybe velünk Oroszországban, Svájcban, Délnémetországban szóval ott, ahol a természet viszonyok a mi termékünknek utalják az elsőséget; az orosz rozs olesósága az, amely nélkülözhetővé teszi butánkat Németország nagy részében. A continens központi allamaiba az orosz buza olesóbbban juthat el, mint az amerikai vagy ausztráliai gabona és ez okból minket felette érdekelhet az a kérdés, hogy minő lesz Oroszország termése. Ha megvalósul a hír, hogy Oroszországban nem számíthatni jó termésre, ugy e körülmény a gabonaárak alakulásában annál hathatósabban fog előnyünkre szolgálni, mivel a gabonaárak mai alacsony színvonalra a további áresést mindenesetre kizárja.

— Új könyv. „Gyakorlati összeállítás az állami italmérsi jövedelekről szóló törvényeknek, kérdések és feleletekben” című munkát irt Rainer Simon, m. kir. pénzügyőri szemléző. E művecskében mindenki az italmérésre vonatkozó ügyekről felvilágosítást talál. Ajánljuk tehát mindazoknak, kik az italméréssel foglalkoznak. Kapható a szerzőnél Zomborban, valamint helyben Schvarcz S. könyvkereskedésében.

— A „Pénzügyi Utmutató” című tudósítási és pénzügyi szakfolyóirat, mely július 1-én új félévet kezd, felhívjuk olvasóink figyelmét. Mai napság, a mikor az értékpapírok birtoklása főleg a sorsjegyek révén immár végszerűvé vált, feltétlen szüksége van a közönségnek egy oly újságra, mely üzleti érdek nélkül nyújtson alapos tájékoztatást az értékpapírok viszonyairól. E feladatnak a „Pénzügyi Utmutató” melyet elsőrangú szakírók szerkesztenek, kitünően felel meg. Közleményei kiterjednek az értékeknek minden ágára, ugy hogy nemesek az oktató, hanem a megbízható tanácsadó szerepét tölti be elap, melyet egyebek között olesósága is ajánl. A mennyiben előfizetési ára egész évre postai szétküldéssel csak 2 frt, a július-decemberi felevre pedig 1 frt. Mutatványokat bérmentve küld a kiadóhivatal Budapest, Andrassy-ut 84. sz.

— A még legelővigyázóbb életmód mellett is a gyomor bajok különböző gonosz alakot öltenek, ha jelentéktelenebb gyomorfertőzések után azonnal gyógyításhoz nem látunk. Ily bajok ellen mindig készen kellene tartanunk valamely házi orvosságot. Kitünő hatású háziszernek bizonyult e célra Dr. Rosa „Életbalsama” Fragner B. gyógyszerárától Prágában. Kapható bármely gyógyszerárban.

— A Schvarcz-féle könyvkötészetbe egy jó magaviseletű fiú t a n o n c z u l felvétetik.

Köszönet.

Mindazok, kik boldogult férjemnek elhunyt alkalmából nemes részvétőket nyilvánítani sőt az örök nyugalomra elkísérni sziveskedtek, fogadják ezennel őszinte köszönetemnek nyilvánítását. — Legkiválóbb köszönetemet kell kijelentem dr. Révay János főorvos urnak, ki boldogult férjemet hosszas betegségében a nemes szívű emberbarátnak eléggé nem magaslatlható odaadásával gyógykezeltte.

Zentán, 1839, jun. 11.

Özv. Ellinger Jözsefné.

Nyilvános köszönet.

Felejthetlen kedves gyermekünk, boldogult Irénke leánykánk halála és temetése alkalmával egyesek, családok, sőt egész testületek a benső részvét oly számos és őszinte jeleit tanusították irántunk, hogy szülői mély fájdalomunk enyhítésére nagyban hatottak.

Mind ezen nagyrabecsült egyének, családok és testületek, addig is míg alkalmunk nyílik irántunk tanusított jóindulatukért személyesen hálánkat kifejezni, fogadják ez uton legmélyebb köszönetünket.

Zentán, 1839. június hó 13-án.

Schambach Emil és neje.

Az értéktőzsdéről.

— A „Pénzügyi Utmutató” tudósítása. —

Mig máskor az év ezen szakában az ugynevezett „holt évad” már teljes mértékben érvényesítési jogait a tőzsdén addig levegője emlékeztet arra, hogy közeledünk nyár derekához. Mert a pénz világ képviselői még mind együtt vannak és a déli órákban csak ugy megjelennek a tőzsdén mert a szegény „jobber”, a ki mindennapi kenyereit keresi meg az árfolyamok óránkénti hullámzásából. A nagy pénzügyi műveletek, a melyek a napirenden vannak, nem engednek pihenőt a tőzsdé matadorjainak. A 4 1/2%-os magyar államvasuti ezüstkölcson conversioja csak az imént ért véget fényes eredménnyel a mennyiben a forgalomban levő 5%-os régi czimleteknek 80%-a jelentetett be esésére és már is újabb conversiókra készül a tőzsdé. Az egyesített egyptomi államadósságot fogják közelebb convertálni, miután a nagyhatalmak egyértelműleg megadták hozzá beleegyezésüket. A politika csak kis mértékben foglalkoztatja a tőzsdét. A czári felkőszöntő iránti discusszió már véget ért, a szerbiai események pedig egyelőre nem okoznak aggodalmakat. A pénz ára ugyan a juliusi esedékességre való előkészületek miatt legutóbb valamivel drágult, de e jelenséget átmenetinek tekintik már azért is, mert tapasztalás szerint julius havában rendszerint pénzhiány szokott bekövetkezni. Ily körülmények között a tőzsdé általános hangulata szilárdnak mondható és az értékpapírok legtöbb kategóriájánál az az árfolyamoknál is kifejezésre jutott.

A fontosabb értékpapírok árváltozása kitűnik a következő összeállításból:

	Június 7.	június 13.
4% magy. aranyjárdék	101.65	102.15
5% magy. papírjárdék	96.79	97.75
Magyar hitelrészvény	314.—	317.—
Osztrák	305.—	306.20
Magy.-francia biztos.	60.—	45.—
Pesti hazai takarékpénzt.	8875.—	8025.—
Serfőződe	790.—	840.—
Napoleonador	9.34	9.37
Német márka	57.40	57.85

A személyszállító hajók menetrendje.

— 1889-ik évi márczius 20-ikától további intézkedésig. —

Szegedről Zimonyig minden vasárnapon, kedden és csütörtökön reggel 5 órákor.

Szegedről Titelig minden vasárnapon, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken reggel 5 órákor.

Zentáról Zimonyig minden vasárnapon, kedden és csütörtökön reggel fél 8 órákor.

Zentáról Titelig minden vasárnapon, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken reggel fél 8 órákor.

Zentáról Szegedig minden vasárnapon, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken reggel fél 9 órákor.

Zenta, 1889. márczius 15.

A z ü g y n ö k s é g.

Vasuti menetrend.

BUDAPEST—ZIMONYI IRÁNY

	expr.	szem.	gyors.	omn.
Budapest indulás	5 38	8 —	2 28	9 10
Szabadka érkezés	8 54	1 03	6 06*	8 50
Szabadkáról indulás lefelé	8 59	1 46	6 18*	5 50*
Csantavér érkezés	—	2 29	—	6 42
Csantavérről felfelé	—	9 21	1 04	10 26
Szabadka érkezés	6 08	9 41	1 45	10 52*
„ indulás	6 10	9 53	2 25	11 22*
Budapest érkezés	9 40	1 42	7 30*	6 50*

SZABADKA-BAJAI SZÁRNYVONAL.

	vegy.	szem.
Szabadka indulás	5 45*	2 45*
Baja érkezés	8 52	5 02
Baja indulás	6 50*	10 26
Szabadka érkezés	10 —*	12 40

SZABADKA-ESZÉK-VILLÁNYI IRÁNY.

	vegy.	szem.	vegy
Szabadka indulás	5 25*	2 10	6 40*
Zombor érkezés	8 05	3 47	9 27
Eszék „	1 47	6 18	4 25
Villány „	3 47	—	6 21
Villány indulás	—	1 08	9 20*
Eszék indulás	8 26	3 46	11 31
Zombor	11 19	8 10*	6 59
Szabadka érkezés	12 55	10 42*	9 05

HORGOS—SZABADKA és HORGOS—SZEGED.

	szem. v.	szem. v.	vegy
Horgosról indul	8.40	12.25	9.36*
Szabadkára érkezik	9.34	1.20	10.36
Horgosról indul	3.34	7.27*	6.35
Szeged érkezés	4.13	8.06*	7.16

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos
Schvarcz Sándor.

Hirdetések.

BIZTOS FIZETÉST

és jutalékot fizetek törvényesen engedélyezett sorajegyek részletfizetés utáni eladásáért. Tudakozódások

FUCHS H. válóházához
(Budapest, Dorottya-utca 9. sz.)
intézendők.

„MARGIT“

GYÓGYFORRÁS,

„MAGYAR SELTERS“

Vegyelmezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szén-dioxid, de gazdag, főleg kötött szén-savtartalma kiváló hatásának bizonyult különösen a **tiúdbántalmalmánál** a hol a szabadeszén-sav csekélyebb jelenléte megóvjja a beteget a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a főliz közt szén-sav gazdagsága a gyógyhatásnak alkateszeknek a beteg testrészeibe való gyors és biztos felvételét eszközöli. Ezen tulajdonságának köszönhető a Margit-forrás azon kiváló előnyát is, hogy a hol szabadeszén-savtartalmában erősebb ásványvizek, mint a **seltersi-gleichenbergi**, tiúdbanjokban, különösen a tiúdvérzéselnél már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.

A tiúdbetegek klimatikus gyógyintézteiben, különösen a leglátogatottabb **Görbersdorfban**, a Margit-víz otthonosává vált. — Orvosi tekintélyeink Budapestén: **Dr. Korányi, Dr. Gebhardt, Dr. Navrátil, Dr. Poór, Dr. Kéty, Dr. Barbás**; Bécsben: **Dr. Bamberger, Dr. Duschek** stb. a legjobb eredményre alkalmazzák a **légző-, emésztő- és húgyszervek** általános hurutos bántalmainál.

Mint ivóvíz

präservatív-gyógyszernek bizonyult legközelebb **Triest-Flumóban** **KOLERA** megbetegedés ellen a

„MARGIT“ borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos
főraktár

ÉDESKUTY L.

m. kir. és szerb
k. u. v. ásvány-
víz szállítóháza,
Budapest.

Ugyiszintén kapható minden gyógyszer-tárban, fűszere-kereskedésben és vendéglőkben.

Gyors s biztos segítség gyomor-bajok s azok következményei ellen.

Az egészség fentartására, az életnedvek s ennek folytán a vérnek tisztítására s tiszta állapotban való fentartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb s leghathatósabb szer a már is mindenütt ismeretes és kedvelt

életbalsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalsam a legjobb s leggyógyhatásos gyógyfűvekből a legordonosabban van készítve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgöres, étvágyhiány, savanyús felbűfögés, vértelenség, aranyers bajok stb. stb. ellen teljesen hathatósnak bizonyul. Ily kitűnő hatásai következtében ezen életbalsam egy bebizonyult, megbízható házi-szerévé lett a népnek. **Ára egy nagy üveg 1 frt, kis üveggel 50 kr.** Elismerő iratok ezrel bárkinél betekintés végett rendelkezésre állnak.

Óvás! Hamisítások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetünk, hogy az egyedül általam az eredeti utasítás szerint készített „**Dr. ROSA-féle életbalsam**“ minden üvegcskéje kék burkba van csomagolva, melynek hosszoldalán „**Dr. ROSA életbalsama a „fekete sashoz“ címzett gyógyszer-tárból. FRAGNER B. Prága 205 III.**“ német, cseh, magyar és francia nyelven olvasható, szeles felcím pedig az ide nyomott védjegy látható.

Dr. ROSA életbalsama valódián kapható csak a készítő

FRAGNER B.

Védjegy. **főraktárban, gyógyszer-tár „a fekete sashoz“ Prágában 205 III., és BUDAPESTEN Török József úr gyógyszerésznél, Király-utca 12. sz. Budai Emil úr városi gyógyszer-tárban a Városház-téren.**

Az osztr.-magy. monarchia minden nagyobb gyógyszer-tárban van raktár ezen életbalsamból.

Ugyanott kapható:

„prágai általános házi-kenőcs“,

több ezer hálynyilatkozattal elismert **biztos gyógyszer** mindenféle gyuladások, sebek és genuvelések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménnyel használható a noi emlő gyuladásánál, a tej tespedésnél száleskor, kelevónynél, vérdaganatoknál, genyes fakadékoknál, pokolvarnál, körömgöknél, az ugynevezett körömferegnek, elkeményedéseknél, felpuffadásoknál, mirigydaganatoknál, zsirdaganatoknál, érzékenlen tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, elkeményedést, felpuffadást a legrövidebb idő alatt eltávolít; s ahol már genuyedés mutatkozik, ott a daganatot legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül felszívja, kieri és kigyógyítja.

Kapható 25 és 35 krajcáros szelencékben.

Óvás! Miután a prágai általános házi-kenőcsöt sokszor utánozzák, mindenkit figyelmeztetünk, hogy ez eredeti utasítás szerint csak nálam lesz készítve, s csak akkor valódi, ha a sárga szelence, melybe töltetik, vörös használati utasításokba (melyek 9 nyelven nyomták) és kék kartonba, melyen az ide nyomott védjegy látható — burkolva van.

HALLÁSI BALZAM a legbizonyultabb, számtalan próbatét által legbiztosabbnak elismert szer a nehézhallás kigyógyítására s az egészen elvesztett hallási tehetség visszanyerésére. **Egy üveg ára 1 frt.**